

Тыпы заданняў на тэме “Правапіс спалучэнняў зычных на стыку кораня і сүфікса, прыстаўкі і кораня”

Заданне № 1. Запішыце словы, выбіраючы з дужак патрэбную прыстаўку.

(Уз,ус)лесак, (уз,ус)мор’е, (аб,ап)сада, (ад,ат)дзяленне, (ад,ат)кос, (ад,ат)мена, (без,бес)саромны, (дыз, дыс)функцыя, (раз, рас)бежка, (раз, рас)крой, (з,с)капіраваць, (уз, ус)чынаць, (без,бес)думнасць, (без, бес)крайні, (без, бес)плённа, (раз,рас)плюшчыць, (з,с)бор, (уз, ус)лезці, (раз, рас)верадзіць, (без, бес)вокі, (з,с)кінуць, (з,с)жацца, (з,с)можа, (з,с)падаць, (ус,уз)важыць, (з,с)сыпаць, (уз, ус)класці, (дыз, дыс)гармонія, (з,с)чарнець, (раз, рас)гойдваць, (з,с)майстраваць, (раз, рас)кашляцца, (уз, ус)карабкацца, (з,с)пыніцца, (над,нат)будова, (над, нат)піс, (над, нат)секчы, (пад, пат)скочыць, (пад,пат)тэкст, (уз, ус)гадаваць, (дыз, дыс)камфорт, (раз, рас)казваць, (пад, пат)везці, (пад, пат)трымаць, (уз,ус)гор’е.

Заданне № 2. Назоўнікі з прыназоўнікамі замяніце на прыметнікі. Запішыце іх і абазначце прыстаўкі. Раствлумачце правапіс прыставак.

Поле без краю - _____;
немаўля без зубоў - _____;
чалавек без правоў - _____;
хлопчык без страху - _____;
пытанні без сістэмы - _____;
востраў без людзей - _____;
дзіця без крыўды - _____;
дарога без канца - _____;
бочка без дна - _____;
мужчына без працы - _____;
апавяданне без зместу _____;
неба без хмар _____;
чалавек без сораму - _____;
дзень без ветру - _____.

Заданне № 3. Спішыце, уставіўшы прапушчаныя літары. Раствлумачце іх напісанне.

А..бегчы вакол дома, ра..сечаная шчака, бя..збройны чалавек, а..казаць на пытанне, бя..колернае неба, а..чуванне бяды, бя..спрэчны факт, бе..дакорная праца, ра..часаць валасы, ..пісаць з дошкі, ра..весіць сушыць бялізну, гучна ра..смяяцца, у..помніць правіла, у..бегчы на трэці паверх, а..шчапіць галінку, ..хіліць галаву, ..касіць траву, ..жаты ячмень, у..хваляваны вучань, ..пытаць ў настаўніка, ра..крытыкаваць артыкул, а..класці на заўтра; ..клеіць старонкі, у..ляцець у неба, бе..сардэчны чалавек, ра..дзяліць на ўсіх,

бе..прасветнае жыццё, а..крыць радовішча нафты, ра..ламаць на кавалкі, б..памылковы выбар, бе..мяротны подзвіг, працаваць бя..шумна, ра..кідаць па пакоі.

Заданне № 4. Спішыце тэкст, устаўляючы прапушчаныя літары. Раствлумачце правапіс зычных.

1. Сплывае сп..котнае лета.
В..сёлыя песні прапеты.
І журыц..а поле. І зно..ку
..біраюцца птушкі ў вандро..ку.
Пустыя на хатах бусл..нкі.
Халоднымі сталі світанкі.
А..мыліся ў росах чыстых
Рабінавых гронак маністы.
Зац..гнута хмарами просінь.
Прыходзіць дажджлівая ..осень (В. Гардзей).

2. Аген..чык слабеў, бякляя язычкі лізлі галавешкі. Арсень Сымонавіч захапі.. ліхтарык і па..шоў на у..лессе набраць ламач..а. Не да..шоўшы, прыпыні..ся на беразе. Ноч была цёплая, ясна..зорная і ма..клівая. Птушкі а..спявалі свае в..снова-летнія песні. Унізе св..тлела рачная гла..ь, на ёй а..біваліся зоркі (Т. Хадкевіч).

3. Не м..целі сн..гавыя, не м..розы лютыя гоняць ад нас птушак на зіму. Яны а..лятаюць ад бя..корміцы. Пазнікаюць увосень нас..комыя, пакрыец..а снегам насен..е, расліны. Птушкам няма чым карміц..а. Ужо з верасня мес..ца пачынаюць птушкі а..лятаць у вырай. Першыя тр..вогу пад..маюць буслы. Але вось на дварэ халаднее, мошкі знікаюць. Н..ма чаго есці ластаўкам, і яны ..біраюц..а ў дарогу (Я. Колас).

Заданне № 5. Устанавіце адпаведнасць паміж фразеалагізмамі і іх значэннямі.

1.	Па(д,т)давацца на вудачку	1. нічога не робячы
2.	а(д,т)крыць сэрца	2. паказаць свае здольнасці, магчымасці
3.	(з,с)хіляць галаву	3. прыціхнуць, стаць больш сціплым
4.	(з,с)клаўшы рукі	4. шчыра расказаць пра свае думкі
5.	па(д,т)ціснуць хвост	5. абразіць, зняважыць
6.	(з,с)найсці сваё месца	6. прызнаваць сябе пераможаным, скарацца

7.	(з,с)мяшаць з гразёю	7. даваць сябе перахітрыць
8.	ра(з,с)водзіць сырасць	8. адчуць палёжку, спакой
9.	а(д,т)лягло ад сэрца	9. плакаць

- **Запішыце фразеалагізмы, раскрываючы дужкі. Растлумачце правапіс зычных на стыку прыстаўкі і кораня. З двума фразеалагізмамі складзіце сказы.**

Заданне № 6. Спішыце сказы, рашаючы арфаграфічныя задачы.

1. Зімою п..рапёлачка жыла ў кле(т,ц)цы. 2. Сінічкі і вераб..і (з,с)нішчаюць вусеняў. 3. Пад ра(з,с)лапістымі елкамі выгл..далі р..знакал..ровыя шапкі грыбоў. 4. Як хораша летнім сонечным днём плыць па ш..рокай р..цэ на лё..кай паруснай ло(д,ц)цы. 5. Ад шуму, гвалту, л..манту затр..слася паветра, магутная пушча ра(з,с)катурхалася, ра(з,с)гайдалася, ра(з,с)шумелася. 6. І былі ў яго вочы чырвонымі ці то ад бя(з,с)соннай ночы, ці то ад н..навісці да ворагаў, ці ад п..кучых слёз. 7. Лабановіч а(д,т)чуваў вялікую радасць. 8. А(б,п)сохляя з..мля пачала іскрыцца з..лёным аксамітам пахучай травы. 9. Апошні раз ра(з,с)ступіўся лес. Перад вачамі наста..ніка ра(з,с)крылася ш..рокая круглая паляна.

Заданне № 7. Запішыце словы ў адпаведнасці з правіламі правапісу спалучэнняў зычных на стыку кораня і суфікса, прыстаўкі і кораня.

Атчыніць, лёччык, патказаць, нясвіскі, паткапаць, разсыпаць, апхапіць, пратбачыць, дакляччык, у хаццы, разпагодзілася, патдаць, апхоччык, французскі, на клаццы, разстраляць, бязспрэчна, дызкваліфікаваць, люцкі, бясдонны, смаляваць, у вопраццы, дызгармонія.